

АНАЛІЗ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: ІНДИКАТОРИ ЕКОНОМІЧНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

О. В. Довгаль, кандидат економічних наук
Миколаївський національний аграрний університет

У результаті проведеного аналізу визначено умови сталого розвитку. Встановлено, що поступово відбувається економічне зростання і скорочення рівня бідності, бурхливо розвиваються країни з середнім рівнем доходу, скорочується розрив з країнами з високим рівнем доходу. Доведено, що економічне зростання повинно бути стійким у довгостроковій перспективі і підвищення повинно бути спільним за для довгострокового поліпшення добробуту всіх людей.

Ключові слова: глобалізація, економічне зростання, сталий розвиток, концепція сталого розвитку.

Постановка проблеми. Доцільність розвитку, в центрі якого стоїть лише матеріальне виробництво, все більше ставиться під сумнів, що обумовлює необхідність зміни всієї парадигми – від ідеології накопичення матеріального багатства на землі до ідеології «розумної достатності», від ідеології конкуренції – до ідеології взаємодопомоги. Це обумовлює потребу фундаментальних досліджень характеру економічних відносин в умовах глобалізації, в результаті чого об'єктивно виникла парадигма сталого розвитку.

Сьогодні соціум усвідомлює, що перехід на принципи сталого розвитку є головним і життєво необхідним завданням людства задля подальшого активного і успішного зростання у всіх сферах його життєдіяльності. Тому дослідження основних положень концепції сталого розвитку є досить актуальним.

Аналіз актуальних досліджень. Методологічним підґрунтям дослідження стали наукові праці українських та зарубіжних авторів: О. Білоруса, М. Блауга, Б. Боулінга, В. Власова, А. Гальчинського, А. Гайдуцького, О. Гайдучок, В. Гейця, Н. Дугієнко, М. Кондратьєва, Р. Коуза, П. Кругмана, Д. Лук'яненка, В. Лукашевича, М. Панкової, Ю. Пахомова, Н. Потриваєвої, А. Семенова, Г. Семенова, Т. Туниці, А. Щербакової [1-14]. Але, незважаючи на істотний науковий заділ, низка проблемних

© Довгаль О.В., 2017

питань залишається недослідженою, а вирішення – нереалізованими. Головним результатом роботи світового співтовариства у напрямку переходу на засади сталого розвитку є те, що переважна більшість країн вже стали на цей шлях, в них почалися необхідні трансформаційні процеси.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття. У зв'язку з цим було обрано єдиний можливий шлях до вирішення проблеми – сталий розвиток, перехід на засади якого обіцяє бути непростим, враховуючи цілу низку негативних факторів та тенденцій. Одночасно сталий розвиток є єдиною можливістю для світового співтовариства, особливо для країн, що розвиваються, не тільки уникнути екологічної катастрофи, але і задовольняти свої потреби, не ставлячи під загрозу можливість задоволення потреб майбутніх поколінь.

Мета статті – розглянути індикатори економічної глобалізації та їх вплив на сталий розвиток економіки в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу. За допомогою аналізу індикаторів економічної глобалізації проведено огляд основних тенденцій глобалізації. Вони засновані на даних, наявних в базі даних Євростату і були побудовані так, що можуть бути зіставлені між країнами. 12 показників можуть бути представлені у п'яти групах. Показники міжнародної торгівлі: частка імпорту товарів і послуг у відсотках від валового внутрішнього продукту (ВВП), частка експорту товарів і послуг у відсотках від ВВП, співвідношення експорту – імпорту. Показники прямих іноземних інвестицій (ПІІ): частка припливу ПІІ у відсотках від ВВП, частка в сумарному обсязі вивезених ПІІ у відсотках від ВВП, ПІІ інтенсивності ринкової інтеграції. Показники зайнятості: зайнятість у контрольованих іноземних підприємствах у загальному обсязі внутрішньої зайнятості, розвитку зайнятості в контрольованих зарубіжних підприємствах, розвитку зайнятості в іноземних філіях вітчизняних підприємств. Науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки (НДДКР): витрати на НДДКР у підконтрольних зарубіжних підприємств, у загальному обсязі видатків на НДДКР,

показник доданої вартості у контрольованих іноземних підприємств в загальному обсязі доданої вартості. Наведемо та проаналізуємо дані основних показників та індикаторів світового розвитку переважно за 2004-2015 рр. У таблиці 1 розглянемо показники міжнародної торгівлі.

Таблиця 1

Експорт товарів і послуг в країнах ЄС, % від ВВП

Країна	Роки								Відношення 2015 р. до 2004 р., %
	2004	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Бельгія	70,4	69,3	76,4	81,6	82,3	81,8	83,2	82,9	117,76
Болгарія	41,3	42,3	50,2	59,1	60,8	64,7	65	64,1	155,21
Чехія	57,4	58,8	66,2	71,3	76,2	76,9	82,5	83	144,60
Данія	44	47,1	50,5	53,8	54,6	54,8	54,5	55,2	125,45
Німеччина	35,4	37,8	42,3	44,8	46	45,5	45,7	46,8	132,20
Естонія	61,5	60,8	75,1	86,5	86	84,5	83,1	79,3	128,94
Греція	20,7	19	22,1	25,5	28,7	30,4	32,5	31,9	154,11
Іспанія	25,2	22,7	25,5	28,9	30,7	32,2	32,7	33,2	131,75
Франція	25,9	24,1	26	27,8	28,5	28,6	28,9	30	115,83
Хорватія	39,5	34,5	37,7	40,4	41,6	43	46,4	50	126,58
Італія	24,1	22,5	25,2	27	28,6	28,9	29,3	30,1	124,90
Кіпр	56,9	48,7	50,2	52,9	53,5	58,7	62,2	61,2	107,56
Латвія	39,1	42,6	53,7	57,9	61,4	60,3	59,6	59	150,90
Литва	47,3	51,9	65,3	75	81,6	84	80,9	75,9	160,47
Угорщина	59,7	74,8	82,2	87,2	86,8	86	88,7	90,7	151,93
Нідерланди	63,5	63,2	72	77,4	81,9	82	82,6	82,5	129,92
Австрія	46,9	44,9	51	53,7	53,8	53,2	53	53,1	113,22
Польща	34,3	37,2	40,1	42,6	44,4	46,3	47,6	49,6	144,61
Португалія	27,3	27,1	29,9	34,3	37,7	39,5	40,1	40,6	148,72
Румунія	35,6	27,4	32,3	36,8	37,5	39,7	41,2	41,1	115,45
Словенія	55	57,2	64,3	70,4	73,3	75,2	76,4	77,9	141,64
Словаччина	68,7	67,6	76,3	85	91,4	93,8	91,8	93,5	136,10
Фінляндія	38,6	36,3	38,7	39,2	39,5	38,8	37,7	36,6	94,82

Джерело даних: Євростат

Аналізуючи дані, наведені у таблиці 1, можна зробити висновок, що експорт товарів і послуг складає значну частку ВВП (від 50 до 85%) в таких країнах: Бельгія, Чехія, Естонія, Литва, Угорщина, Нідерланди, Словенія, Словаччина. Досліджуваний показник в зазначених країнах має тенденцію до збільшення (від 17 до 60% у 2015 році порівняно з 2004 роком). Низькі значення частки експорту товарів і послуг (від 20 до 33 %) спостерігаються в таких країнах: Греція, Іспанія, Франція, Італія. Слід зазначити, що в цих країнах також спостерігається динаміка зростання у 2015 році порівняно з 2004 роком.

Різні тенденції глобалізації моделюються за допомогою їх впливу на динаміку зовнішньої торгівлі. Тут найбільш важливою змінною є темп зростання імпорту товарів. Зовнішня торгівля є одним з найбільш значущих каналів впливу глобалізації на економічний розвиток. За детального розгляду двосторонніх торговельних відносин, зовнішня торгівля оптимально підходить для представлення та аналізу комплексного впливу зростаючої світової інтеграції. Моделі цього розвитку, щорічне зростання тарифів на імпорт товарів по кожній країні встановлюються по відношенню до середньорічної зміни індексу глобалізації. Результати цього розрахунку покажуть, якою мірою збільшення глобалізації в кожній окремій країні супроводжується зміною обсягу імпорту товарів. Розглянемо динаміку імпорту товарів і послуг в таблиці 2.

Таблиця 2

Імпорт товарів і послуг в країнах ЄС, % від ВВП

Країна	Роки								Відношення 2015 р. до 2004 р., %
	2004	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Бельгія	65,7	67	74,7	81,1	81,7	80,7	82,3	81,3	123,74
Болгарія	52,5	50,6	53	58,7	64	65,1	66	64	121,90
Чехія	56,6	54,9	63,1	67,5	71,4	71,1	76,2	76,8	135,69
Данія	38,3	42,6	43,6	47,4	48,6	48,2	47,6	47,8	124,80
Німеччина	30,4	32,9	37,1	39,9	39,9	39,5	39,1	39,2	128,95
Естонія	69,4	55,8	68,7	80,8	84,4	82,5	79,5	75,1	108,21

Продовження таблиці 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ірландія	66,2	79,9	86,7	83,9	89,6	87,3	95,9	92,2	139,27
Греція	29,2	28,8	30,7	32,3	33,1	33,2	34,9	31,8	108,90
Іспанія	29	23,8	26,8	29,2	29,2	29	30,2	30,7	105,86
Франція	25,3	25,5	27,9	30,4	30,7	30,5	30,9	31,4	124,11
Хорватія	45,5	38,2	38,2	40,9	41,1	42,6	44,4	47,2	103,74
Італія	23,5	23,1	27,2	28,6	27,6	26,6	26,5	27	114,89
Кіпр	57	54,1	57,5	55,9	55	56,9	60,1	60,9	106,84
Латвія	54,6	44,2	55,1	62,9	65,9	63,5	61,5	60,1	110,07
Литва	54,4	53,6	67,2	77,5	80,8	82,7	79	76,5	140,63
Нідерланди	55,6	55,8	63,6	68,8	72,3	71,3	71,7	71,7	128,96
Австрія	44	41,9	47,7	51,2	51,2	50,6	49,7	49,1	111,59
Польща	36,9	38	42,1	44,5	44,9	44,4	46,1	46,5	126,02
Португалія	35,5	34	37,4	38,6	38,2	38,5	39,9	39,8	112,11
Румунія	44,6	33,8	38,4	42,4	42,4	40,5	41,6	41,7	93,50
Словенія	56,4	55,4	62,9	68,5	69	69,6	68,9	68,8	121,99
Словаччина	71,4	69,1	77,8	86	87,8	89,6	88,2	91,1	127,59

Джерело даних: Євростат

Дані таблиці 2 свідчать про позитивну динаміку імпорту товарів і послуг в країнах ЄС. Інтенсивне нарощування імпорту у 2015 р. може бути зумовлене активізацією інвестиційного попиту, зростанням реальних доходів населення та розширенням обсягів споживчого кредитування, що призвело до підвищення попиту на товари довготривалого вжитку. Найвагомніше збільшилися обсяги імпорту в таких країнах: Чехія, Ірландія, Литва, Словаччина.

Показник, який характеризує співвідношення «експорт-імпорт», розраховується як експорт товарів і послуг, поділений на їх імпорт. Якщо значення перевищує одиницю, то має місце позитивне сальдо торгового балансу, тоді як значення менше одиниці вказує на негативний торговий баланс. Динаміку цього показника розглянемо в таблиці 3.

Таблиця 3

Відношення «експорт – імпорт» в країнах ЄС

Країна	Роки								Відношення 2015 р. до 2002р., %
	2004	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Бельгія	1,07	1,04	1,03	1,01	1,01	1,02	1,08	1,08	100,93
Болгарія	0,82	0,84	0,97	1	0,96	0,99	0,85	0,82	100,00
Чехія	1,01	1,07	1,05	1,06	1,08	1,09	0,98	0,98	97,03
Данія	1,12	1,09	1,12	1,11	1,1	1,11	1,14	1,16	103,57
Німеччина	1,15	1,13	1,13	1,11	1,13	1,14	1,14	1,12	97,39
Естонія	0,91	1,09	1,09	1,03	0,99	1,01	0,91	0,9	98,90
Ірландія	1,22	1,22	1,23	1,27	1,29	1,28	1,22	1,24	101,64
Греція	0,69	0,63	0,71	0,76	0,85	0,92	0,61	0,62	89,86
Іспанія	0,87	0,93	0,93	0,97	1,02	1,08	0,93	0,92	105,75
Франція	1,02	0,93	0,92	0,9	0,93	0,93	1,06	1,04	101,96
Хорватія	0,87	0,91	0,99	0,99	1,01	1,02	0,83	0,85	97,70
Італія	1,03	0,98	0,93	0,95	1,04	1,09	1,04	1,02	99,03
Кіпр	0,95	0,88	0,87	0,91	0,93	1,03	0,97	0,98	103,16
Латвія	0,74	0,97	0,98	0,92	0,94	0,97	0,81	0,77	104,05
Литва	0,88	0,97	0,97	0,97	1,01	1,01	0,9	0,9	102,27
Люксембург	1,19	1,24	1,22	1,21	1,2	1,23	1,16	1,21	101,68
Угорщина	0,95	1,07	1,07	1,08	1,08	1,09	0,97	0,94	98,95
Мальта	0,97	0,97	0,99	1,03	1,05	1,06	1,05	1	103,09
Нідерланди	1,12	1,11	1,11	1,11	1,11	1,13	1,11	1,11	99,11
Австрія	1,08	1,1	1,09	1,06	1,06	1,09	1,11	1,08	100,00
Польща	0,94	1	0,97	0,98	1,01	1,05	0,89	0,93	98,94
Португалія	0,77	0,79	0,8	0,89	0,98	1,03	0,77	0,8	103,90
Румунія	0,8	0,84	0,86	0,88	0,9	0,99	0,86	0,82	102,50
Словенія	0,98	1,04	1,02	1,02	1,07	1,09	1,02	1	102,04
Словаччина	0,96	0,99	1	1,01	1,06	1,07	0,91	0,98	102,08
Фінляндія	1,2	1,05	1,03	0,98	0,98	1	1,3	1,21	100,83

Джерело даних: Євростат

Дані таблиці 3 показують, що позитивне сальдо торгового балансу мають країни: Бельгія, Данія, Німеччина, Люксембург, Угорщина, Нідерланди, Австрія, Словенія. Проте спостеріга-

ється зниження цього показника в динаміці у 2015 році порівняно з 2004 роком у Німеччині, Угорщині, Нідерландах.

Індикатор «Вкладення (інвестиції) за інституційними секторами» показує інвестиції для економіки, уряду, бізнесу, а також побутового сектора. Іншими словами, індикатор показує частку ВВП, яка використовується на валові інвестиції (а не використовується для, наприклад, споживання чи експорту). Вона визначається як валове нагромадження основного капіталу (ВНОК), виражена у відсотках від ВВП для держави, бізнесу і домашніх господарств. ВНОК складається з придбань виробників-резидентів, за вирахуванням вибуття фіксованих активів плюс деякі доповнення до вартості невиробничих активів, здійснення продуктивної діяльності, такої як поліпшення земель. Фіксовані активи включають, наприклад, житлові будинки, інші будівлі та споруди (дороги, мости тощо), машини і обладнання, а також нематеріальні активи, такі як комп'ютерне програмне забезпечення.

Таблиця 4

Вкладення (інвестиції) за інституційними секторами в країнах ЄС, % від ВВП

Країна	Роки								Відношення 2015 р. до 2004 р., %
	2004	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Бельгія	21,35	22,59	21,82	22,58	22,63	22,2	22,89	22,99	107,68
Чехія	28,16	27,12	26,96	26,45	25,91	25,06	25,13	26,31	93,43
Данія	20,81	19,91	18,26	18,3	18,95	18,9	19,08	19,03	91,45
Німеччина	19,16	19,16	19,44	20,27	20,11	19,71	20,01	19,91	103,91
Естонія	31,78	22,73	21,23	26,2	28,59	27,56	24,37	23,65	74,42
Греція	24,4	20,79	17,56	15,27	12,63	12,16	11,59	11,55	47,34
Франція	21,28	22,04	22,07	22,41	22,48	22,06	21,77	21,51	101,08
Італія	20,84	19,99	19,94	19,65	18,36	17,24	16,62	16,64	79,85
Кіпр	20,65	23,44	22,26	18,85	15,08	14,14	11,68	13,31	64,46
Латвія	28,88	22,54	19,39	22,21	25,41	23,23	22,61	22,58	78,19
Угорщина	24,06	22,81	20,35	19,77	19,36	20,94	21,8	21,67	90,07
Мальта	20,6	18,16	21,39	18,42	18,24	17,14	18,17	25,38	123,20

Продовження таблиці 4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Нідерланди	20,51	21,3	19,74	20,28	18,9	17,94	18,03	19,43	94,73
Австрія	23,64	22,48	21,64	22,49	22,68	23,14	22,74	22,61	95,64
Польща	18,09	21,12	20,29	20,69	19,79	18,82	19,63	20,07	110,95
Португалія	23,39	21,15	20,53	18,42	15,84	14,75	15,02	15,27	65,28
Румунія	21,71	25,55	24,85	27,16	27,51	24,7	24,31	24,72	113,86
Словенія	26,16	24,35	21,31	20,19	19,26	19,98	19,6	19,51	74,58
Словацьчина	24,98	21,75	22,06	23,99	21,25	20,73	20,4	23,01	92,11
Фінляндія	22,3	22,75	21,88	22,24	22,33	21,19	20,57	20,42	91,57

Джерело даних: Євростат

Аналізуючи дані таблиці 4, можна зробити висновок, що вкладення (інвестиції) за інституційними секторами в країнах ЄС складають від 18 до 25,92% від ВВП. У Бельгії, Франції, Мальті, Польщі, Румунії даний показник зріс у 2015 році по відношенню до 2004 року. В інших досліджуваних країнах ЄС інвестиції за інституційними секторами мають тенденцію до зниження.

Динаміку інвестицій за інституційними секторами розглянемо на рис. Цей індикатор показує величину інвестицій для економіки, уряду, бізнесу, а також побутового сектора.

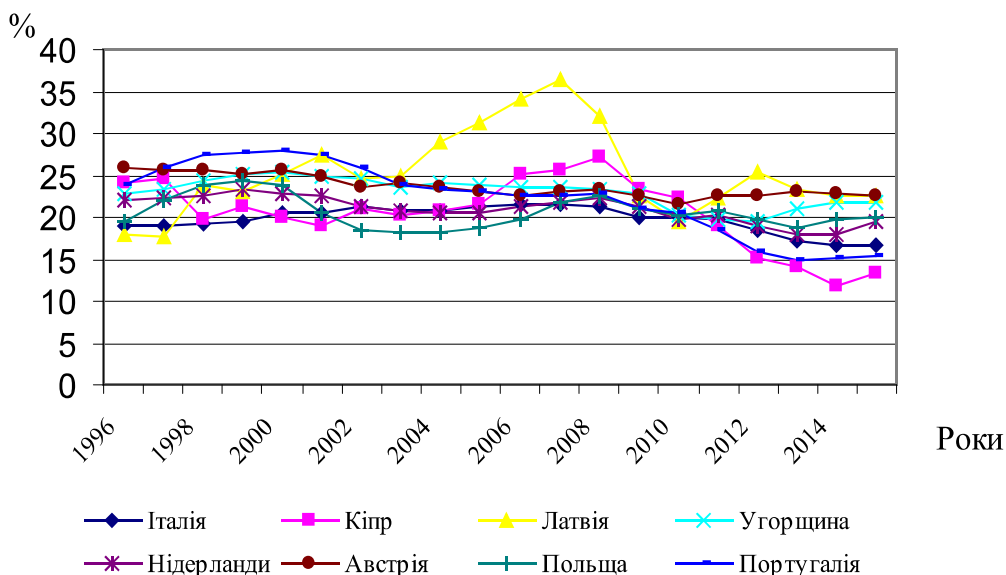

Рис. Динаміка інвестицій за інституційними секторами, % від ВВП

Джерело даних: Євростат

На рис. показана динаміка інвестицій за інституційними секторами у відсотках від ВВП для Італії, Кіпру, Латвії, Угорщини, Нідерландів, Австрії, Польщі та Португалії. Найбільше зростання спостерігається в Латвії у 2008 році.

Індикатор «Вкладення (інвестиції) за інституційними секторами» показує частку ВВП, яка використовується на валові інвестиції. Коефіцієнт зайнятості розраховується шляхом ділення числа осіб у віці від 20 до 64 років в зайнятості в загальній чисельності населення тієї ж вікової групи. Індикатор ґрунтується на обстеженнях робочої сили в країнах ЄС, враховуючи все населення, що проживає у приватних домогосподарствах, та виключає пансіонати, гуртожитки та лікарні. Зайняте населення складається з тих осіб, які протягом звітного тижня виконували будь-яку роботу за плату або прибуток, принаймні, одну годину, або не працювали, але були робочі місця, на яких вони були тимчасово відсутні. У таблиці 4 показано загальний рівень зайнятості.

Таблиця 5

Загальний рівень зайнятості населення в країнах ЄС, %

Країна	Роки								Відношення 2015р. до 2004р., %
	2004	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Бельгія	65,6	67,1	67,6	67,3	67,2	67,2	67,3	67,2	102,44
Болгарія	60,1	68,8	64,7	62,9	63	63,5	65,1	67,1	111,65
Чехія	70,1	70,9	70,4	70,9	71,5	72,5	73,5	74,8	106,70
Данія	77,6	77,5	75,8	75,7	75,4	75,6	75,9	76,5	98,58
Німеччина	68,2	74,2	75	76,5	76,9	77,3	77,7	78	114,37
Естонія	70,3	70	66,8	70,6	72,2	73,3	74,3	76,5	108,82
Ірландія	71,5	66,9	64,6	63,8	63,7	65,5	67	68,7	96,08
Греція	63,9	65,6	63,8	59,6	55	52,9	53,3	54,9	85,92
Іспанія	65,4	64	62,8	62	59,6	58,6	59,9	62	94,80
Хорватія	59,5	64,2	62,1	59,8	58,1	57,2	59,2	60,5	101,68
Італія	61,6	61,6	61	61	60,9	59,7	59,9	60,5	98,21
Кіпр	75,1	75,3	75	73,4	70,2	67,2	67,6	67,9	90,41

Продовження таблиці 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Латвія	67,9	66,6	64,3	66,3	68,1	69,7	70,7	72,5	106,77
Литва	69,3	67	64,3	66,9	68,5	69,9	71,8	73,3	105,77
Люксембург	67,7	70,4	70,7	70,1	71,4	71,1	72,1	70,9	104,73
Угорщина	62,1	60,1	59,9	60,4	61,6	63	66,7	68,9	110,95
Мальта	57,9	59	60,1	61,6	63,1	64,8	66,4	67,8	117,10
Нідерланди	74,9	78,8	76,8	76,4	76,6	75,9	75,4	76,4	102,00
Австрія	69,5	73,4	73,9	74,2	74,4	74,6	74,2	74,3	106,91
Польща	57,3	64,9	64,3	64,5	64,7	64,9	66,5	67,8	118,32
Португалія	72,5	71,1	70,3	68,8	66,3	65,4	67,6	69,1	95,31
Румунія	63,5	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66	103,94
Словенія	70,4	71,9	70,3	68,4	68,3	67,2	67,7	69,1	98,15
Словаччина	63,7	66,4	64,6	65	65,1	65	65,9	67,7	106,28
Фінляндія	72,2	73,5	73	73,8	74	73,3	73,1	72,9	100,97

Примітка. Джерело даних Євростат

Аналіз даних таблиці 4 свідчить, що загальний рівень зайнятості в країнах ЄС коливається від 57,9 % (Мальта – у 2004 році) до 76,8% (Нідерланди у 2010 році). Підвищення рівня зайнятості населення у 2015 році порівняно з 2004 роком спостерігається в таких країнах: Бельгія, Болгарія, Чехія, Німеччина, Естонія, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Угорщина, Мальта, Нідерланди, Австрія, Польща, Словаччина, Фінляндія.

Показники освіти, охорони здоров'я, робочі місця, соціальний захист і гендерні питання є також важливими при дослідженні глобальних економічних проблем. Разом з показниками світогляду, такі як чисельність населення, злидні і загальне процвітання, вони забезпечують багатовимірний портрет прогресу суспільства у всьому світі. Як до цілей в області розвитку глобальної економіки, сформульованих в декларації тисячоліття, людина є однією з ключових тем нових цілей сталого розвитку [6, 7]. Дані для оцінки цих показників були зібрані та узагальнені національними урядами і різними міжнародними агентствами з розвитку, включаючи Світовий банк. У багатьох випадках тематична міжвідомча та експертна співпраця допомагає забезпечувати міцні, надійні й своєчасні оцінки.

Наприклад, оцінки дитячої смертності використовуються для різних джерел даних і методології, що робить інтерпретацію глобального моніторингу складною. Деталізовані показники сталого розвитку підкреслюють нерівність як всередині країн, так і світового розвитку.

Як показує дослідження, поступово відбувається економічне зростання і скорочення рівня бідності. Як наслідок, бурхливо розвиваються країни з середнім рівнем доходу, скорочується розрив з країнами з високим рівнем доходу. Проте, на нашу думку, зростання повинні бути стійкими у довгостроковій перспективі і підвищення повинно бути спільним, щоб зробити довгострокові поліпшення для добробуту всіх людей. Фінансова криза 2007 року поширилася на країни з високим рівнем доходів, а країни з низьким рівнем доходу постраждали від неї у 2008 році. Через рік, який став найважчим, глобальна рецесія вплинула на сталий розвиток економік в усьому світі.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Вирішення проблеми забезпечення сталого розвитку економіки можливе, зважаючи на стан біологічних, географічних, економічних та соціальних об'єктів певної країни (території, галузі, підприємства), з урахуванням сукупності факторів та умов зовнішнього середовища. Спостерігається у таких країнах ЄС, у яких експорт товарів і послуг складає значну частку валового внутрішнього продукту (від 50 до 85%), а це такі країни як Бельгія, Чехія, Естонія, Литва, Угорщина, Нідерланди, Словенія, Словаччина, що свідчить про позитивну динаміку імпорту товарів і послуг в країнах ЄС. Інтенсивне нарощування імпорту у 2015 р. може бути зумовлене активізацією інвестиційного попиту, зростанням реальних доходів населення та розширенням обсягів споживчого кредитування, що призвело до підвищення попиту на товари довготривалого вжитку. Найвагоміше збільшилися обсяги імпорту в таких країнах: Чехія, Ірландія, Литва, Словаччина.

Вирішення глобальних проблем неможливе без узгодження дій та стратегій розвитку на всіх рівнях – від рівня світової спільноти в цілому і рівня окремих країн до рівня галузі та конкретних підприємств. Результатом системного вирішення

економічних, екологічних та соціальних проблем на всіх рівнях і буде забезпечення сталого розвитку економіки в умовах глобалізації.

Список використаних джерел:

1. Білорус О. Закономірності й тенденції відтворювальної еволюції та структурної трансформації глобального капіталу / О. Білорус // Економічна теорія. – 2016. – № 1. С. – 5-16.
2. Власов В.І. Глобалізація і глобальна продовольча проблема / В.І. Власов // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С.15-22.
3. Гальчинський А. Економічний розвиток: методологія оновленої парадигми / А. Гальчинський // Економіка України. – 2012. – № 5 – С.4-17.
4. Гайдуцький А.П. Міжнародні інвестиційні процеси у розв'язанні глобальної продовольчої проблеми / А.П. Гайдуцький // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 1. – С. 111-121.
5. Гайдучок О.І. Економічна взаємозалежність: національна та міжнародна економічна безпека / О.І. Гайдучок // Молодий вчений. – 2016. – № 10 (37). – С. 348-350.
6. The European Central Bank (ECB) [Електронний ресурс] : сайт. – Режим доступу: <http://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>
7. Світовий банк [Електронний ресурс] : сайт. – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>
8. Статистична служба Європейського союзу [Електронний ресурс] : сайт. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>
9. Міжнародний валютний фонд [Електронний ресурс] : сайт. – Режим доступу: www.imf.org/external/country/USA/index.htm
10. Семенов Г. А. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії і проблеми : навчальний посібник / Г. А. Семенов, М. О. Панкова, А. Г. Семенов ; Мін-во освіти і науки України; Гуманітарний ун-т "Запорізький ін-т державного та муніципального управління". – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 231 с.
11. Потриваєва Н.В. Стратегічні пріоритети розвитку агропродовольчого підкомплексу України в умовах світової глобалізації : [монографія] / Потриваєва Н.В. — Миколаїв : МДАУ, 2012. — 312 с.
12. Щербакова А.В. Україна в світових глобалізаційних процесах / Щербакова А.В., Дугієнко Н.О. // Молодий вчений – 2016 р. – № 2 (29). – С. 107-110.
13. Jeníček V. Global Problems and World Economy. H. C. Beck, Prague. – 2004. –234 p.
14. Solt, F. (2009). Standardizing the World Income Inequality Database. Social Science Quarterly, 90 (2): 231–242.

Е. В. Довгаль. Аналіз концепції устійчивого розвитку економіки в умовах глобалізації: індикатори економічної глобалізації

В результате проведенного анализа определены условия устойчивого развития. Установлено, что постепенно происходит экономический рост и сокращение уровня бедности, активно развиваются страны со средним уровнем, сокращается разрыв со странами с высоким уровнем дохода. Доказано, что экономическое увеличение должно быть стойким в долгосрочной пер-

спективе и повышение должно быть общим для долгосрочного улучшения благосостояния всех людей.

Ключевые слова: глобализация, экономический рост, устойчивое развитие, концепция устойчивого развития.

*O. Dovgal. **Analysis of the sustainable development concept of economy in globalization: indicators of economic globalization.***

As a result of the analysis, the conditions of sustainable development are determined. It has been established that economic growth and the reduction of poverty are gradually taking place, the middle-income countries are rapidly developing, and the gap with high-income countries is shrinking. It is proved that the growth should be sustainable in the long run, and the increase should be shared, in order to achieve long-term improvements in the well-being of all people.

Key words: globalization, economic growth, sustainable development, concept of sustainable development.